

42776

KALAMIEHET ry.

Kertomus toimintakaudelta 1945 - 1946

ff

Kalamiehet ry., jonka toiminta poikkeuksellisten aikojen vuoksi oli ollut pitkään pysähdyksissä, aloitti Porissa huhtikuun 9 päivänä pidetyllä kokouksella jälleen toimintansa. Tällöin sai yhdistyksen johto seuraavan kokoonpanon: varsinaisiksi jäseniksi valittiin liiton sihteeri A. F. Aalberg, konsulentti Fredrik Forsell ja Janne Heusala, maisteri Reino U. Kanerva sekä kalastusmestari Jalmari Valli, varajäseniksi tulivat kalastusmestari Sulo Ahvonen ja kalatalousneuvoja Einari Vuorela. Uusi johtokunta valitsi jo seuraavana päivänä pitämässään kokouksessa yhdistyksen puheenjohtajaksi maisteri Reino U. Kanervan, sihteeriksi A. F. Aalbergin ja rahastonhoitajaksi kalastusmestari Jalmari Vallin. Tässä johtokunnan ensimmäisessä kokouksessa hahmoiteltiin myös yhdistyksen toiminnan suuntaviivat. Tärkeimmäksi kysymykseksi osoittautui toimenpiteet kalatalousalan toimihenkilöiden palkkauksen parantamiseksi. Kun rahan arvo kertomusvuoden alussa alkoi nopeasti laskea ja palkkaliikkeitä käytiin kaikilla aloilla voimaperäisesti, lankesi tämä tehtävä kalatalousalan toimihenkilöihin nähden luonnostaan heidän oman yhdistyksensä hoidettavaksi.

1. *Palkkataistelu.* Ensi töikseen yhdistyksen johtokunta suunnitteli ne perusteet, jotka kalatalousalan toimihenkilöiden palkkauksessa olisi huomioitava. Tällöin oli ilmeistä, että yhdistyksen jäsenten oli palkkauksensa puolesta katsottava kuuluvan hyvinkin moniin eri luokkiin. Jo tehtäviensä puolesta keskusjärjestön, Suomen Kalastusyhdistyksen, konsulentit, joiden toimialueena on koko maa ja joiden tehtäviin kuuluu laajakantoisempiin asioihin ryhtyminen sekä kalatalousneuvoin toiminnan ohjaus, itsenäisesti toimistoa hoitavat kalastajaliittojen sihteerit, kalanviljelyslaitosten hoitajat, järjestöjen kalatalousneuvojat, apulaiskalatalousneuvojat sekä ajoittaisia tehtäviä hoitavat hautomoiden hoitajat, kalanviljelyksien valvojat y.m. muodostavat kukin ryhmän, jonka aseman tulee ilmetä myös palkkauksesta. Ero täytyy myös olla äsken toimeensa astu-

neen ja jo parikymmentä vuotta järjestötoiminnan alalla toimineen, kokeneen ammattimiehen välillä. Perheellisyydestä johtuvat monet lisäkustannukset ja toiminta Pohjois-Suomen kalleissa olosuhteissa vaativat nekin välttämättä huomiota palkkauksen suuruutta määrittäessä. Kaikki nämä seikat huomioonottaen johtokunta sen vuoksi ensiksi kääntyi kalatalouden edistämisyjärjestöjen johtokuntien ja kalanviljelyslaitosten omistajien puoleen ilmoittaen kalatalousalan toimihenkilöiden vähimmäispalkkauksen perusteet. Samanaikaisesti laadittiin yhdistysten jäsenten henkilökortisto, johon kerättiin kunkin toimihenkilön tarkat henkilötiedot sekä tiedot palkkauksesta ja on tätä kortistoa sen jälkeen edelleen pidetty kulloinkin vallitsevan tilanteen tasalla. Sanomalehtipropagandan avulla tehtiin myös yhdistyksen toimintaa yleensä ja kalamiesten palkkauksen nurinkurinen asema tunnetuksi. Aivan lyhyen ajan sisällä alkoikin näkyä toiminnasta myönteisiä tuloksia, mutta nopeasti eteenpäin menevä palkkavyöry ei kuitenkaan kalamihiin nähden vaikuttanut läheskään niin tuloksellisesti kuin mihin elintärkeillä toimialoilla vaikuttavilla suurilla järjestöillä, jotka käyttivät tilannetta hyväkseen suorastaan painostaen valtiovaltaa lakkoliikkeillä, oli mahdollisuuksia. Johtokunnalle selvisi myös ennen pitkään, että kalatalousalan toimihenkilöiden palkkauksen järjestelyn tiellä oli vaikea este, kalatalouden edistämisyjärjestöjen määrärahojen niukkuus. Sen vuoksi johtokunta kääntyi 11. 10. 45 maatalousministeriön puoleen anoen kalatalouden edistämisyjärjestöjen määrärahoja korotettavaksi 450.000:— markalla. Melkein samanaikaisesti oli kalataloudellinen toimikuntakin käsitellyt kalatalousalan toimihenkilöiden palkkauksen järjestämistä ehdottaen kalatalousneuvojain palkaksi 7.000:— kalatalouskonsulentin palkaksi 9.000:— markkaa kuukaudessa. Tämä ehdotus jäi kuitenkin, kuten mainitun toimikunnan ehdotus kalatalousneuvojain lukumäärän lisäämisestä yhdellätoista, vain suotuisaksi myötätunnon osoitukseksi, joka kalamiesten keskuudessa varmaankin tyydytyksellä otettiin vastaan. Maatalousministeriölle lähetettyyn anomukseen ei johtokunta koskaan saanut vatsausta, mutta asia oli sen kautta tehty määrääville piireille perusteellisesti selväksi. Kalatalouden edistämisyjärjestöt ovat kuitenkin v. 1945 kahteen kertaan ja kuluvana vuonna yhden kerran saaneet, nimenomaan Maatalousministeriön myötävaikutuk-

sella, lisämäärärahoja toimihenkilöiden palkkauksen väliaikaista korottamista varten ja siten on tilanne jossain määrin korjaantunut. Kun palkat sitten vuoden lopulla kaikilla aloilla alkoivat osoittaa vakiintumisen merkkejä, kävi ilmeiseksi, että kalatalousalan toimihenkilöiden palkkojen vakiintuminen silloiselle tasolle olisi kaiken kaikkiaan merkinnyt suurta taka-askelta vastaavassa asemassa oleviin muihin työntekijöihin nähden. Nimenomaan hinta- ja palkan neuvoston päätös 22. 11. 45, jolla maatalousteknikkojen palkat vahvistettiin paikkakunnittain eri luokkiin, paljasti kaikessa alastomuudessaan räikeän epäkohdan kalatalousalan toimihenkilöiden palkoissa. Johtokunta sen vuoksi kiireellisesti valmisti yksityiskohtaisen selvityksen kalatalousalan toimihenkilöiden palkkatasosta v:sta 1939 asti, laati kolmannen palkkaehdotuksensa ja lähetti hinta- ja palkan neuvostolle 27. 12. 45 ehdotuksen, jossa pyydettiin seuraavien kalatalousalan toimihenkilöiden ohjepalkkojen vahvistamista:

1. Kalatalouskonsulentit ja -neuvojat.

- A. Liiton sihteerit ja neuvojat, jotka itsenäisesti hoitavat toimistoa, konsulentit, jotka eivät ole saaneet yliopistosivistystä. Palvelusaika yli 10 v. mk 10.000:— — 12.000:—.
- B. Maanviljelysseurojen kalatalousneuvojat ja kalastajaliittojen apulaisneuvojat, joiden palvelusaika on yli 5 v. mk 8.000:— — 10.000:—.
- C. Kalatalousneuvojat, joiden palvelusaika on alle 5 v. mk 7.000:— — 8.500:—.

Näiden lisäksi tulee Lapissa toimiville n.s. Lapin lisä.

2. Kalanviljelyslaitoksen hoitajat.

- A. Kalastusmestarit, joiden tehtäviin kuuluu hautomon hoito, lamikkoviljelys, kalanpoikasten kuljetukset ja mädin hankinta. Palvelusaika vähintään 10 v. Kuukausipalkka mk 10.000:— — 12.000:—.
- B. Kalastusmestarit, joiden tehtäviin kuuluu hautomon hoito, mädin pyynti ja kalanpoikasten istutus. Palvelusaika yli 5 v. Kuukausipalkka mk 8.000:— — 10.000:—.
- C. Kalastusmestarit, joiden tehtäviin kuuluu vain hautomon hoito ja vartiotehtävät. Palvelusaika alle 5 v. Kuukausipalkka mk 7.000:— — 8.500:—.

Näistä palkoista vähennetään luontoisedut paikkakunnalla olevan tason mukaan. Näiden palkkojen lisäksi tulee Lapissa toimiville n.s. Lapin lisä.

Matka- ja päivärahat 3 lk. matkustussäännön mukaan.

Tiedossa on, että hinta- ja palkkaneuvosto on tästä ehdotuksesta hankkinut asiantuntijain lausuntoja, mutta mitään päätöstä asiassa ei kuitenkaan vielä maaliskuun 31 p:ään 1946 mennessä ole saatu.

2. Yhdistyksen vuosikokous, johtokunta ja jäsenet.

Yhdistyksen vuosikokouksessa Porissa edellä esitettyjen lisäksi käsiteltiin m.m. seuraavat asiat:

Kun yhdistyksen tili- ym. asiakirjat talvisodan aikana tuhoutuvat, päätettiin jättää entiset tiliasiat silloisen johtokunnan vastattavaksi, joten kirjanpito on aloitettava alusta. Jäsenmaksuksi v. 1945 määrättiin 100 markkaa jäseneltä. Tilintarkastajiksi valittiin maisteri Y. Wuorentaus ja konsulentti Kalle Hinkkanen sekä varalle kalatalousneuvoja M. Kirtelä. Seuraava yhdistyksen vuosikokous päätettiin pitää Suomen Kalastusyhdistyksen vuosikokouksen yhteydessä. Samoin päätettiin, ettei johtokunnalle suoriteta kokousmatkoista matkakustannuksia eikä päivärahaa.

Johtokunta kokoontui täysilukuisena Porissa kertomusvuoden huhtikuun 9 ja 10 päivinä pidettyihin kokouksiin. Lukuisien juoksevien asioiden ohella johtokunta näissä kokouksissa katsoi välttämättömäksi käytettävissä olevin keinoin julkisuudessa korostaa kalatalousammattimiesten asiantuntemuksen käyttämistä maassamme kalatalouskysymyksiä hoidettaessa. Seuraavat päätösvaltaiset johtokunnan kokoukset pidettiin Kotkassa toukokuun 19 - 21 p:nä, Helsingissä elokuun 3 p:nä ja joulukuun 20 p:nä.

Yhdistyksen toimistoa hoidettiin puheenjohtajan ja sihteerin yksityisasuntojen yhteydessä, ollen edellisen sijaitsemispaikka Helsingissä, Oikokatu 1 F. puh. 34 349 ja jälkimmäisen Kotkassa, Hanhentie 3, puh. 11 86. Yhdistykselle avattiin postisiirtotili, jonka numero on 25525. Kertomuskaudella kuului yhdistykseen 50 jäsenmaksunsa maksanutta jäsentä.

3. *Aloitteita ja esityksiä.* Edelläselostettujen palkkausta koskevien toimenpiteiden lisäksi johtokunta on kertomuskaudella tehnyt seuraavat esitykset.

1) Ehdotus maatalousministeriölle kalatalousopetuksen ja koe-toiminnan järjestämisestä maassamme. — 28. 5. 1945.

2) Esitys maataloushallitukselle 35.000:— mk:n suuruisen apurahan

myöntämisestä Kalamiehet r.y:n toiminnan tukemiseksi.

3) Ehdotus Ruotsin kalamiesten henkilöyhdistykselle Föreningen Sveriges Länsfiskeritjänstemän yhteistoiminnan aikaansaamiseksi. — 1. 12. 1945.

4) Esitys maataloushallitukselle kalatalousalan toimihenkilöiden neuvottelupäivien ja täydennyskurssien pitämisestä. — 20. 12. 1945.

5) Esitys maatalousministeriölle valtion kalanviljelylaitosten hoitajien toimien vakinaistamisesta.

Yhdistyksen jäsenen, maisteri Yrjö Vuorentauksen, täyttäessä 60 vuotta 3. 8. 45 kävi yhdistyksen lähetystö hänen luonaan ojentaen hänelle Kalamiehet ry:n jäsenen lahjan.

4. *Yhdistyksen tiliasema* v. 1945 selviää allaolevasta yhdistelmästä:

Tulostase 31. 12. 1945

Tulot:		Menot:	
Jäsenmaksut 5.000:—	Lomakkeet ja kuoret	1.669:—
Valtion avustus 20.000:—	Posti- ja puhelin-	
Osuudet Vuoren-		maksuja ym.	1.459:25
tauksen lahjaan	. 6.600:—	Konekirjoitustyöt ..	1.000:—
Korkoja 314:90	Vuorentauksen lahja	6.670:—
_____		Säästö v:lle 1946	21.116:65
_____	mk 31.914:90	_____	_____
=====	=====	=====	mk 31.914:90

Siirto v:lle 1946

Varat:		Velat:	
Rahaa kassassa 5:—	Säästö v:lle 1946 ..	21.116:65
Rahaasäästötilillä N:o			
301072 K.O.P.:ssa	13.711:65		
Rahaa postisiirtotilil-			
lä N:o 25525 7.400:—		
_____	_____	_____	_____
_____	mk 21.116:65	_____	mk 21.116:65
=====	=====	=====	=====

Suurena rajoituksena yhdistyksen toiminnalle on luonnollisesti ollut varojen puute. Tosin yhdistys sai maatalousministeriöltä mk 20.000:— suuruisen apurahan, joka yhdessä jäsenmaksujen mk 5.000:— kanssa on muodostanut yhdistyksen käyttövarat. Näiden

varojen niukkuuden sekä painatusvaikeuksien vuoksi johtokunta katsoi parhaaksi luopua suunnitellun kalatalouskalenterin julkaisemisesta eikä mitään sellaista toimintaa, johon yhdistyksen kaikki jäsenet olisivat osallistuneet, myöskään voitu varojen puutteessa ajatellakaan. Yhdistyksen hallintomenoihin ei ole käytetty yhdistyksen varoja, vaan ovat kaikki johtokunnan jäsenten matkat sekä johtokunnan suorittama työ yhdistyksen hyväksi tehty palkattomasti ja joko kunkin jäsenen omalla tai järjestönsä kustannuksella. Näin ollen on johtokunnan jäsenten toiminta yhdistyksen hyväksi perustunut heidän vapaaseen harrastukseensa. Yhdistyksen tileissä menopuolella esiintyykin vain posti- ja puhelinkuluja, sekä pienehköjä tarvikkehankintoja ja saatu valtion apuraha kokonaisuudessaan ilmenee vuoden 1945 tileissä säästönä. Siten ovat yhdistyksen jäsenet tosiasiallisesti itse pääosiltaan kustantaneet henkilöyhdistyksensä toiminnan v. 1945.

Helsingissä, huhtikuun 9 päivänä 1946.

Reino U. Kanerva

A. F. Aalberg

Fredrik Forsell

Janne Heusala

Jalmari Valli